

Anta

PRENSA
ORDINA

ANY I - NÚM. 7

PERIÒDIC INDEPENDENT D'INFORMACIÓ LOCAL

OCTUBRE 1983

Fins i tot el rètol indicatiu de la nostra Colònia va quedar cremat.

Res tenim contra els bombers, més bé creim que fan molta falta per les emergències dins les poblacions, però no serveixen per a apagar foc a muntanya. Sa seva formació és urbana i no rural. Tampoc serveixen els avions i està ben demostrat que, dins la nostra contrada, mai no han apagat un foc, tot tenint l'aigua als morros, com en el cas que ens ocupa.

Sols hi ha una manera: tenint les garrigues netes. Hi ha propietaris que no poden passar el bestiar per les seves garrigues perquè no poden pagar el netejar-les.

L'Estat, la Comunitat Autònoma, haurien de donar facilitats i feina a tants i tants d'aturats. L'Estat i la Comunitat Autònoma haurien de propiciar que la gent cremàs llenya en lloc d'olis pesats.

Fent les garrigues netes no veuríem espectacles tristíssims com aquest foc colonier, punyalada a l'espatlla als nostres boscs artanencs.

Sols no ens queda garriga, i fa feredat veure com la deixadesa, la mala intenció i el terrorisme ecològic ens deixen el paisatge més pelat que un jonc.

Mentalitzem els nostres infants perquè sàpiguen que, morint un arbre, es mor un trosset de la seva contrada, que no es pot restaurar amb diners.

Més que diners fa falta temps, i els majors de trenta anys ja no la veuran mai més a la Colònia de Sant Pere com era abans de ser ablamada.

A l'inici d'un nou curs escolar ens ha semblat que podrien esser oportunes les següents reflexions sobre alguns aspectes de la situació educativa del nostre poble.

Si es dona una flagrant carència dins l'organigrama educatiu artanenc, aquesta és, sense cap dubte, la manca, tantes vegades proclamada, d'un centre estatal d'Ensenyança General Bàsica. El que a un poble que compta, com poquíssims de Mallorca, amb un Institut de Batxillerat i una Secció de Formació Professional plenament estatals, li falti encara un centre estatal d'E.G.B., no deixa d'esser un estrident contrasentit.

Les causes d'aquest fet són, com és sabut, molt velles i són també infinitament més complexes del que molts han volgut entendre. No és ara, emperò el moment de tractar-les. El que sí volem fer, en canvi, és expressar la nostra alegria davant les perspectives que aquesta carència sia aviat subsanada i que, en un termini no molt llarg, Artà compti amb aquest necessari centre d'E.G.B. I ens alegrem també molt especialment perquè, quan Artà compti amb aquest desitjat Centre, tal cosa suposarà la recuperació per al nostre poble de tot un plantell de professors estatals d'E.G.B. artanencs, joves gairebé tots ells, els quals des de fa uns anys —i davant el fet de no poder exercir en el propi poble estan portant a terme una acreditadíssima tasca pedagògica en els pobles més immediatament veïns del nostre. El que aquest professorat arribi a cobrir —com és previsible que ocorri— les places docents del futur nou centre, suposarà la incorporació a Artà d'un potencial humà i de capacitat educativa de primer ordre.

Trobam en canvi censurables, les actituds d'aquells que, amb clara voluntat de monopoli, voldrien potenciar aquest nou centre fins al punt de provocar l'asfíxia i desaparició de l'ensenyament no estatal i religiós dins el nostre poble. Nosaltres, per la nostra part, opinam que l'ensenyança estatal i la privada-religiosa han d'esser, a dins Artà, perfectament compatibles, i complementàries, i que aquesta darrera, malgrat totes les traves que li posi el govern socialista (la LODE i la recent "guerra dels catecismes" en són exemple i exponent clars) i malgrat totes les travetes que li posaran per aquí (i "per aquí" és per Artà), ha de defensar valentment el dret de la seva presència, el dret a mantenir-se insubornablement fiel a la integritat dels seus principis i a la visió de l'univers i de l'home que inspira la seva doctrina i el dret a l'ensenyament sense coaccions. L'ensenyança privada a dins Artà, en tant que ha de construir l'alternativa de l'estatal i per la seva radicació en un poble que, pel seu Institut de BUP i per la seva Secció de Formació Professional, és escolarment cap de comarca, opinam que ha d'oferir una possibilitat d'opció, no únicament a les famílies artanencs, sinó també a totes aquelles de la comarca dins la qual Artà escolarment assoleix una projecció.

Tots aquells qui pensam que l'Educació i els centres d'ensenyament, a més d'esser modèlics en els nivells estatals, han d'esser el més lliures, plurals i opcionals possibles, pensarem sempre que la presència de l'ensenyament religiós enriqueix l'escolaritat del nostre poble. Per això desitjaríem que els responsables d'aquests centres privats, que tal vegada convendria considerassin arribada l'hora de sumar els seus esforços per integrar-se en UN UNIC CENTRE DE L'ESGLÉSIA, sapiguessin estar a l'altura de les circumstàncies; Perquè, després del demble intolerant i totalitari que ha mostrat el ministre Maravall amb la recent "guerra dels catecismes", és hora de pensar que els centres de l'Església comencen a esser aquí més necessaris del que mai no ho han estat.

Artà

Año 1 - N.º 7 - Octubre 1983

Colaboradores:

GABRIEL GENOVART
PLANAS SANMARTÍ
JOSEP MELIÀ
JOAN REUS (Fotografia)
MARGARIDA SIQUÍER
NICOLAU CASELLAS
BONET DE SES PIPES
MACIÀ RIERA
GREGORI MATEU
SANTIAGO PERELLÓ
BERNARDO COMAS
ANTONI GINARD CANTÓ
JOAN SARD I PUJADAS
JAIME MASSANET
J. MASCARÓ PASSARIUS

Coordinación:

SERAFÍ GUISCAFRE I
JOAN ESCANELLAS I LLINÀS

IMPRENTA POLITÉCNICA
Troncoso, 3. Teléfono 21 26 60
Palma de Mallorca
Depósito Legal P. M. 203-1983

gloses il·lustrades

D'EN TONI BUTLER

Es batle es donà de baixa;
jo no sé que deu tenir;
de repente va fugir,
i Na Rosa du sa faixa,
sa vara i també sa caixa
i molt bé que sap regir.

Diuen que ho fa de primera,
està ben assessorada,
s'alcaldia ha agafada,
és batlessa vertadera.
Idò bé, Rosa Servera,
sa primera hauràs estada.

A dins es poble d'artà,
que hauràs lluída sa vara,
dona no hi havia encara
que hi hagués pogut arribar.
Norabona vos vull dar,
perquè ho feis molt bé per ara.

Voy a empezar esta pequeña sección, con una serie de preguntas, relacionadas directamente con la Colonia.

Naturalmente, que podrá contestarlas, la persona que crea saber la respuesta correcta a las mismas.

Debo aclarar que no se trata de un concurso. Simplemente será una consulta popular a los muchos problemas que tenemos los residentes de esta parte forana de Artá. Creo, naturalmente, que muchas van a quedar sin contestación, pero que se den cuenta los responsables de que aquí, si bien somos conformistas, no nos chupamos el dedo. Aclaro también que no voy a mantener ninguna clase de polémica sobre los temas tratados y, en el caso probable, de que se reciba algún comentario sobre las preguntas formuladas, será el lector quien juzgue.

Empiezo pues con un refrán mallorquín: "Ningú sap es mal de s'olla més que sa cuera".

A muchos les parecerá, que el refrán nada tiene que ver con el asunto pero los perspicaces sí le encontrarán la consonancia.

1.ª ¿Por qué las bicicletas y muchas motocicletas circulan impunemente en cualquier dirección —ante la indiferencia de la autoridad—, con el consiguiente peligro que representa para ellos mismos y para los conductores, que sí observan las normas de tráfico?.

"Sa torre d'es senyals, per una pastera no posa bandera".

2.ª Desde que se terminaron las clases en Junio, ¿Por qué dejaron de pasar por la Colonia los autobuses que procedentes de Alcudia y con destino a Porto Cristo, permitían a los residentes el trasladarse a Artá por las mañanas y regresar por las tardes?.

"Allá on no hi ha moixos, ses rates van a lloure".

3.ª ¿Hay algún motivo que justifique que sea precisamente la Colonia de San Pedro uno de los lugares donde el índice del coste de la vida es de los más altos de España?

Solo estas tres preguntas, para no cansar al respetable lector.

Gracias y hasta las próximas.

ADROJ (Léase al revés).

TRIBUNA

ACTITUDES Y COMPORTAMIENTOS

Estos dos aspectos desearía desarrollar, para significarles lo que no debería suceder en los tiempos que corremos.

Tres semanas me han bastado para detectar qué actitudes y comportamientos adoptan las personas en un momento determinado de su vida, y, generalmente, cuando se encuentran en un hábitat distinto del que normalmente viven.

La práctica submarinista se ha podido contemplar a lo largo de nuestra costa, de una manera exagerada. Aficionados, profesionales y principiantes, todos juegan a lo mismo: coger pescado, crustáceos grandes o pequeños, todo lo que el arpón pueda pillar. El hecho es triste, porque aún sabiendo que el pescado escasea en la costa, con su actitud hacen más precaria todavía la supervivencia de las especies propias de las rocas. Las famosas "pegellides" no se encuentran ya en toda la cala de Ca los Cans; las rocas están completamente desnudas.

Creo que necesitamos una reeducación dirigida a respetar y convivir con la naturaleza que nos rodea, y quisiera precisar que esta denuncia ya no es propia de ecologistas, sino de personas que creemos que se debe dejar íntegro el mundo en que vivimos, para nuestros hijos.

Poco se hace para evitar este fenómeno deportivo-destructivo (¿qué incoherencia!) pero si existieran unas normas, vedas o límites de captura, zonas autorizadas, etc., sería una medida más a tomar por los conferenciantes que se reúnen para salvar el Mediterráneo, ¿no les parece?

Esto me viene de la mano para descolgar el 2.º aspecto: el comportamiento de algunos de nuestros acampados establecidos en Ca los Cans. Por los mismos motivos señalados anteriormente, ha sido deprimente. Nunca con anterioridad se vio tanto abandono y suciedad pestilente como este año. No se hace el debido uso de los cubos de basura y no se tiene el cuidado de enterrar los excrementos. Se han de tomar medidas de vigilancia y control por parte de la guardia civil, que es al fin y al cabo quien otorga los oportunos permisos, con los que, dicho de paso, vendría bien acompañar una relación escrita de las normas de comportamiento que deben de seguirse durante la permanencia. De esta manera se evitaría esta desagradable situación, que nada tiene que ver con el hecho de acampar y disfrutar de este maravilloso lugar. Y no es justo que, por unos cuantos desaprensivos, se vuelquen críticas contra quienes lo respetan.

Lo cierto es que esta situación no debería repetirse, en bien de todos.

JOSE L. RECHE

II

“ES TALAIOT DE SES PAÏSSES”

Durant un bon grapat d'anys, aquests monuments romangueren oblidats per dins sementers i bardisses sense cridar l'atenció a ningú. La gent s'havia acostumat a la seva presència i els considerava com un element més del paisatge mallorquí. Ara bé, migpartint el XIX, tant J. M.ª Bover com l'Arxiduc, els dedicaren alguns treballs sense massa pretensions. Temps després, homes de lletres i arqueòlegs de la categoria dels Quadrado, Cartailhac, Colominas i Roca, Almagro, Pericot i altres, atrets pel seu misteri encisador, n'emprengueren ja estudis profunds i més seriosos, en tant que la nissaga artanenca, que esdevendria famosa, formada pels entusiastes D. Josep Blanes (Tofona), D. Llorenç Garcias (l'apotecari Pujamunt), D. Llorenç Lliteras (L'èconom), Don Lluís Amorós (Tonton), Don Joan Alzamora (Carter) i alguns més que ara no em vé a la memòria, s'engrescaren de bon de veres en la tasca d'arreglar tota classe d'objectes i fòtils d'interés arqueològic que apareguessin per la contrada. L'Apotecari es dedicava gairebé exclusivament a la secció ornitològica i herbàcia, aconseguint renom universal. S'encetava un profitós període d'excavacions i, per agombolar les peces que anaven amuntegant, decidiren fundar un museu que popularitzàs per tot arreu el nom d'Artà, a la llarga, un dels millors de Mallorca, fins al punt de moure enveja a qualche foraster que ens ha deixat sense marts.

El nom “talaiot” és un augmentatiu de “Talaia” (torre d'observació). Es pot dir que no hi havia poblat sense talaiot i algun, com el de Trebbucó en comptava 12. La gent els va donar el nom de “clapers de gegant”, assegurant que foren eregits pels membres d'una raça gegantina que en temps llunyans poblà les Balears. El nostre gran poeta Costa i Llobera els dedicà la poesia “A un claper”, una estrofa de la qual diu així:

“¿Qui et féu? ¿Quin és el teu nom? ¿Quina mà forta
tes roques aixecà?
¿Fou dels antics gegants la raça morta
que per memòria eterna te deixà?”

En aquest sentit, Joan Binimelis assegura que: “En el término de Artá está la Cueva de la Hermita en donde se hallan muchas maravillas y algunos huesos de gigante”, i Vargas Ponce fa referència a un claper situat per les costes llevantines, submergit dins la mar, del qual no se n'ha tengut cap nova més. Els talaiots foren concebuts per estar aïllats. S'aixecaven mitjançant la rudimentària tècnica, dita ciclòpia, amuntegant les pedres per sostres, sense morter, les més revengudes eren col·locades a la part baixa i a l'exterior, formant una doble paret que després reblien de macada. Si no tenien roques a prop, anaven a cercar-les d'on fos, com podeu suposar a costa de grans esforços, que exigien la col·laboració dels més revenguts. Creu Rosselló i Bordoy que, entre pedra i pedra, omplien els buits amb fang o alguna classe de material, el qual, en desaparèixer per l'acció del temps, donaria lloc a pensar que s'havien bastit talment de paret seca. Pel que fa a les muralles i a alguns afegitons que a cop d'ull es noten, pertanyen a èpoques posteriors. La planta sol tenir forma circular o quadrada, i les muralles que encerclen els poblats poden arribar a tenir fins a 4 metres d'amplària per 6 d'altària,

adaptant-se a la topografia de l'indret. Si sol entrar per una porta situada a ras de terra, per un passadís subterrani o pujant per una rampa que dóna a la part alta. Els corredors eren tan estrets que tan sols permetien el pas d'una persona rera altra. La coberta era de falsa cúpula, terrassa o teulat de ramatge sostengut per bigues d'alzina, ullastre o ginebró. El poble n'ha popularitzat el nom de “cabanes de roter”.

Palma. Monument al foner.

Els entesos no s'han posat d'acord encara sobre la finalitat d'aquests tipus de construccions. Alguns són de parer que foren utilitzades per servir de tombes dels capitosts locals; altres els consideren antigues torres de defensa. De totes maneres, hi ha indicis d'haver servit d'habitable als estadants, ja que en el seu interior hi han aparegut deixalles de llar de foc. L'historiador romà Diodor Sícul escriu: “desmenuzaban el cuerpo difunto y lo metien dentro de una urna, sobre la cual amontonaban grandes canteras”, cosa que s'adiu amb la primera de les opinions esmentades.

ELS INSULTS

Les virtuts humanes, deplorablement, no guarden equilibri: fraturen o vessen dels motles ideals. No se n'escapa, com és lògic, el do de la paraula. Una paraula que fon la música i el concepte, l'amor i el pensament, l'esperit i la carn, hauria de ser viva, alegre, pura, lluminosa i espontània; però la boca estúpida la fa sentir grollera, avorrible, molesta i corrupta. L'abús fa dissonàncies, espenya l'harmonia, i el canal de saviesa torna l'eina de confusió. L'home destrempla l'orgue i, per això, amb la llengua proferim insults, escopim injúries, llançam anatemes i xerram uns dels altres titlant-nos amb qualificatius innobles. L'intel·ligent és parc: mesura la paraula. Els necis petegen amb la boca,

caient en el xerrim, el comareig i la xafarderia.

A part d'exordis moralistes, reparem el lèxic amb què expressam les males opinions del proïsme. En aquest punt, com a bons mallorquins (?), solem alterar l'expressió i empram un roll de barbarismes que, mormolant i tot, podrien evitar-se.

Ventací un feix per a les crema-disses: ¿Quantes vegades a un *mentider* li hem dit "embustero"; a una *llepa*, "llepon"; a un *no ningú*, "don nadie", i a una dona *lletja* —que no n'hi ha— la motejam de "fea"? Un mal subjecte, ¿per què ha de ser "mal bitxo"? I, si val a triar, ¿no és preferible *bèstia* a "bruto", *marrà* a "marrano" i *porc* a "cotxino"?

Un "tacanyo" s'anomena *rata*, *cagat*, *estret*, *mesquí* o *doblerer*, i els de "la Virgen del Punyo" fan a ca nostra *la Confraria de l'Estalvi*: dues mostres del mateix estil.

A un *beneit* o *curt de gambals*, ¿no li basta ser *blai*, *tou*, *met o ximple*, per a entimar-li un "tonto", que, ni amb el "capirote" li escauria? I no parlem de "burros" on reculen els *ases*, ni tampoc de "gamberros" davant els *annerots*. D'un *malfeiner* no alabem l'apatia, però no el facem "vago": bé li va *putifeina*, paraula coent i aficadissa, amb eti-queta natural.

Finalment, ¿no creis que són de

plànyer els *barruts*, els *descarats*, els *cínics* i els *poca-vergonyes*, perquè, damunt, els tractin de "cantamanyanes", "caradures" o "sinvergüenses"?

La murmuració contamina la llengua, i el barbarisme copeja l'idioma. No tudem els dons heretats, ans al contrari, manifestem la seva galania. Que la nostra conversa sigui la més audible: plena de sentit i pura d'expressió, i meresqui l'elogi del poeta Maragall: "En la conversa, per fi, quan és dignament usada, la paraula vola lliure i graciosa, amb tota la puresa del seu origen i tota la majestat del seu contingut diví".

Quina meravella, Déu meu, si n'arribam a aprendre!

JOAN ESCANELLAS I LLINAS

Si jo som un "don nadie", tu ets un no ningú.

ENTRELLA

NO PLOU

Fa ja molts dies que no plou.

Tot està sec. Els camps estan grocs, tristos, plens de pols. Els arbres i les plantes han perdut la seva verdor i tot just tenen la grisor de la terra seca.

Tot és silenci. Fins i tot els ocells canten baixet per a consolar el delit de la terra assedegada.

Els foravilers cada matí escodrinquen el cel blau, cercant ansiosament algun núvol que sigui signe de tempesta.

Però el sol segueix brillant, desafiant els dies i les estacions, aclarint els núvols que tímidament fan posada en el firmament. Qualque dia, algun bosc s'encén i fa més angoixosa la situació de la nostra terra, ansiosa de la frescor gojosa de l'aigua.

No plou. Es va sentint el gemec esglaiador de la terra crivellada i amb els morros secs, que espera el bes de l'aiguada, que doni força i vitalitat a les seves entranyes.

Les fonts han anat mancant la seva cançó alegre, rimada amb el glatir de l'aigua fresca. Ara tenen les seves entranyes buides i no poden seguir donant el fruit de la vida de totes les coses. Els arbres del seu entorn, avesats a l'abundor de la saonada, ara mateix ens diuen la seva tristor amb la mollor de les branques i la grogor de les fulles, altre temps plenes de vitalitat i de força.

No plou, i la manca d'aigua es fa sentir a les cases, al camp, als estanys. L'esperança d'un canvi de temps és el delit de tots els que volem fruit de l'abundor de la pluja.

També hi ha manca de la pluja de l'amor dins el nostre món. Cal que caigui una forta ruixada d'estimera en el cor de tots els homes, perquè la nostra societat sigui més alegre i acollidora.

GREGORI MATEU ESTARELLAS

PETITES HISTORIES D'ES SAULONAR

SA BOMBA D'ES TRAVESSETS

Un ermità no diu mai una mentida.

Altra cosa són es frares, que en solen amollar qualcu-
na; i pitjor, es capellans.

Es capellans no alenen per ver.

Per això has de creure i pensar que, quan es catalans
espeleogistes digueren que havien davellat fins an es fons
de s'avenc d'es Travessets i no veren sa bomba, vaig quedar
desorientat.

O es catalans o s'ermità havien dit una mentida.

I ets ermitans no solen mentir mai.

Però anem a s'història i no passem s'arada davant es
bou.

Fa anys, a totes ses ermites de Mallorca se venia mel.
Ets ermitans la treien a carretades, de centenars de caeres
o caseres, que és com s'ha de dir en mallorquí ben parlat.

A S'Ermita de Betlem d'Artà sempre hi havia un ermi-
tà beier i a ses possessions llandants sempre els deixaven
posar caseres per dins ses seves garrigues, Can Canals, Son
Sureda, Sa Curia Vella i Es Verger eren llocs de molta
garriga i de flor de ciprell i romaní, que donaven una mel
negra, espessa, un xic amarga i ben diferent d'aquesta
melassa que venen per autèntica an es supermercats, i que
té tant de mel com jo de bisbe.

Ets altres ermitans treballaven prop de s'ermita cuidant
s'hortet o sa guarda d'oveies. Es beier quasi sols hi romania
a s'ermita. Agafava un gaiato, una bossa amb queviures per
pegar una mossegada a punt de migdia, s'arromangava ets
hàbits i partia per aquells caminois i viaranys, daixo daixo,
cap a S'Arboceret, Es Jaços d'es Bous, Ses Esglésies Noves
i p'es camí d'En Mondoï fins an es Pi de Sa Romana, S'esquada
D'Es Mul i aquelles matarrades d'aprop de Sa Caseta D'Ets
Oguers.

Un dia, s'ermità beier, quan passava per dins es planiol
d'Es Travessets, davallant d'En Tudossa, va trobar una
bomba.

Estava allà en terra, brillant, sinistre, portant dins es
seu ventre inflat sa desgràcia i sa mort.

S'ermità va fer la senyal de la creu, com si ves el
dimoni i continuà es seu camí cap a sa pròxima casera,
observant si ses beies estaven bé, si tenien o no humitat o
si cap paràsit robava es pol-len que ja prest, convertit en
mel, trauria per a portar-la a s'ermita, on es germà cuiner
procuraria exprimir ses bresques i omplir ses alfàbies enver-
nissades, lluentes, netes com un mirall.

Encara no havia donat deu passes, es retornà.

-Aquesta bomba és un perill. Pot venir un bou o una
vaca i, fins i tot un porc grufant, i podria matar-los
explostant quan manco en farien comptes. He sentit dir que

ses bombes esclaten així moltes vegades. I sobre tot això, a
la tardor, es poble d'esclatassanquers i qualque caçador
acabada sa "veda"...

Torna arrera i, sense pensar-hi més, agafà sa bomba,
regirat. L'aixecà amorosament caminant pausat, amb seny
de bístia veia, per damunt es roquissar. S'arriba a sa gola
de s'avenc i l'amolla, escapant de quatres, tirant-se a terra,
esperant escoltar s'esclafit quan sa bomba arribas en es
fons.

Però s'esclafit no es produí, tot i que s'artefacte havia
xocat per ses parets d'es clot immens i paorós. S'ermità
s'aixeca, se frega ses mans i parteix content a seguir sa
volta, casera a casera, fins a posta de sol. Tornà a s'ermita
i contà la feta a sa Comunitat. Jo ho vaig sebre i, per
això, te deia que, quan vingueren es catalans a arriar-se per
avall i descobrir es secret de s'avenc d'Es Travessets, vaig
dir:

-A baix, si és que té un a baix i no arriba an es
mateix infern, suposat que n'hi hagi d'infern, trobaran sa
bomba.

Dos dies després, tornà s'expedició.

Brufaren en El Dorado.

-Hem fet s'avenc més profund en línia recta de tota
Catalunya i Balears.

-I.. com estava sa bomba?

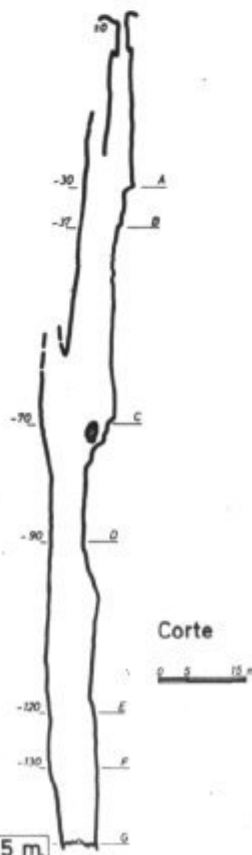
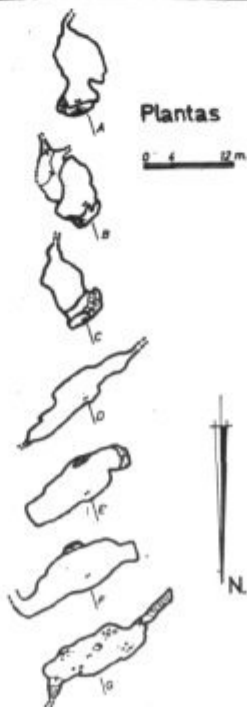
-On mos véns t'ara, bomba? No n'hi havia cap de
bomba.

S'ànima me pegà an es peus.

-Heu arribat a baix? No hi hauria un altre foradet?
Mirau que tocava haver-ni una de bomba.

-A baix no hi ha més que grava, pedres i ossos
d'animals morts que caigueren i es podriren dins s'avenc.

Aquí, Déu me perdoni, vaig començar a dubtar d'ets
ermitans i ja les tenia per frares llecs. Idò, deu anys
després, pel 197, varen comparèixer per Artà un grup de
gent amb cordes, escales i tot lo necessari per a entrar a
una mina. En Justo Hernández, es germans Angel i Joaquín
Ginés Gracia, en Benet Morei...

—I, de què anau per aquí?
 —Venim a topografiar s'avenc d'es Travessets.
 —Ja ho feren uns catalans.
 —Has vist es gràfic tú.
 —No, jo no.
 —Ni noltros tampoc. Així que mos n'anam cap allà.
 Muntarem es campament i, a cosa de les dues de sa nit,
 acabada sa son, amollaren sa cordada i, per avall s'ha dit!

Baixant a N'Es Trevessets

—A les dues de sa nit? Farà fosca ferm!
 —Però farà fresca. Fosca, de totes maneres, an es vint
 metres ja en fa.

Us faré mercè d'explicar-vos detalls de sa baixada per
 no allargar massa s'història. Pensau que s'emoció d'es perill
 posa més d'un pic carn de gallina. Aquells cossos joves,
 baixant un a un, engolits per la gorga obscura i silent. De
 tan en tant es comuniquen per ràdio, però a una fondària
 grossa, es senyal ja no es rep. Sols es moviment de s'escala
 dóna fè que allà abaix, dins l'abisme, qualche vida es batega.

—Vltros és segur que hi heu davellat a s'avenc...

I sa confiança en sos ermitaus me tornà, gratificant
 càlidament sa meva ànima.

—La durem an es Museu, però abans la veurà un
 mestre armer..., no fos cosa... No hi ha perill de res, però
 mai està de mes.

La duim a s'armeria, i es mestre observa, toca, fa net,
 troba es detonant i diu:

Arribaren a baix. Enmig d'es clot, tota rovellada, esta-
 va sa bomba.

La fermaren a una corda i donen ordre, amb un senyal
 convingut, d'hissar-la.

Cops a dreta i esquerra, sobre tot a un sortint que fa
 quasi a dalt. L'emboliquen dins una manta, la pugen en es
 cotxe i la me duen.

—No ha explotado hasta ahora, pero puede hacerlo en
 cualquier momento. El detonante está en su sitio y bien
 conservado. Tiene todas las probabilidades de estallar cuan-
 do se manipule. Este artefacto es altamente peligroso.

Efectivament me contaren que la feren esclatar per
 "simpatia", posant-la devora altres, i fou ferest.

Quin vaixell, de quina nacionalitat havia bombardejat
 Es Verger per a deixar-hi aquella endemesa? I, sobre tot...

¿Quin Sant, quin Angel de la Guarda, tengueren
 esment de s'ermità beier que la tirà i d'es Grup Est
 d'Espeleologia que la tragué de s'avenc D'Es Travessets?

ES BORNÍ

ES TORT DE SON RECUIT

En que sia tort de s'ull dret, es bergant de Son Recuit veu bé tot lo que passa.

No me digueu que no anàssiu en es desfile de "modelos" d'Es Piano Bar Dovel de Cala Millor? Quina merevella!
 Quin "garbo"! quin sebre caminar devant es públic. Vos dic que es floret de ninetes dins Artà es irrepitible. I
 S'ambient tan ben preparat amb aquella música celestial. Bravo!

El DORADO es quedat que fa mirera. Mirera i entrera. Vaja un decorador que s'ha cercat en Tofol! Això es
 donar categoria a un poble! Esperem que es serveis estiguin en consonància amb sa decoració. Bé sapiguent sa raça de
 cassiner que té en Tòfol no ho dubtam gens ni mica.

Bellpuig. Es nostre estimat Bellpuig es estat declarat Monument Nacional per sa Comunitat Autònoma. Ara fa
 falta ma de metge per una bona restauració. I aquell hort d'es frares? Us imaginau s'hort d'es frares restaurat?

Hi ha rumor de que en Cinto Mayol anirà a correr sa pujada a Montjuic. Serà veritat o tan sols una llebre que
 qualcú ha amollada?

A S'Institut han començat ses "clases". Altra vegada tráfec de mestres... Quan hi haurà un professorat estable
 que promogui activitats culturals. Teatre... Cine Club... Excursions i tantes coses que també son formatives per sa
 jovintud?

¡Que mos agrada veure ets apuntadors que té Na Rosa an es Plenaris! ... No i ja ho saps Roseta... A ses ordres...
 Si no et fotran defora. Sa dictadura local d'es partit socialista es tan dura com sa d'en Andropoff... Per tant al tanto
 an ets apuntadors i quan te diven passa a una altra cosa..., passei.

Es nostro glosador alaba sa teva batleria. I es tort també. Fins ara no has espenyat gaire coses. N'hi ha que se
 queixen que has de consultar massa per a resoldre: Però ja te dèiem que fas bé. Ja veuràs que es poble es bo de dur.
 Qui no t'ho serà tant sera qualche correligionari. Te daran de creu... Perqué ara menjes pa de nocés... Però ja heu
 veuràs... ja.

SALUT

ATALAYA

por · beco

L'AVI TORRES, UN PIONERO DEL CICLISMO, FALLECIO A FINALES DE SEPTIEMBRE

Tenia otro tema en marcha. La famosa Canyamel. Pero tiempo tendré para ello. Lo que prometo, es deuda que pagaré, si D. q., en la próxima edición.

Hoy tengo que descubrirme y ponerme en un plan muy sentimental que, la verdad, no va con mi carácter, pero nobleza obliga. Y obligación es hablar de una persona que, como el señor bujosa, dedicó toda su vida al deporte preferido, el número 1, como lo tenía catalogado: El Ciclismo.

Estamos a pocas fechas del fallecimiento de don Ramón Torres Casanovas, toda una institución dentro y fuera de España, fomentando el deporte del pedal. Habrá bastantes que se dirán: ¿Y tan importante era este señor para salir en las columnas del periódico de los "artanencs"? Pues claro que sí. Don Ramón "L'avi", como era conocido por todos los corredores ciclistas de la isla hasta la década de los 70, era un señor del otro siglo pero que sus consejos y sus enseñanzas siempre dejaron huella.

De muy joven escogió al ciclismo como vértice de todas sus aspiraciones. Andracas, Francisco Maria Peris y Ramón Torres marcaron un hito en pro de este sufrido deporte en España. Estoy hablando de los años 18 y 19. Predicó en todo momento con el ejemplo, siendo empresario y patrocinador de carreras. Y allá por el 23 le entró el gusanito de ser redactor deportivo, consiguiendo llegar a la meta más alta. Escribió en "La Jornada Deportiva", "El Mundo Deportivo", "L'Esport Catalá", "El Noticiero Universal", de Barcelona, "El Diluvio", otra vez "El Mundo Deportivo" vuelta a "El Noticiero", "Rueda Libre" y del 50 al 70, veinte años seguidos en "El Mundo Deportivo".

Siempre se interesó por los corredores mallorquines. A todos los conocía. En cuanto había una carrera en la que había inscritos isleños, ahí estaba él. Estoy citando corredores como Miguel Bover y su dinastía: Pedrito, Juan y Miguel; a los Nicolau, Pou, el artanense Bartolomé Flaquer,

pasando por los Timoner, Gelabert, Karmany, Gual, etc. Recordar que cuando Guillermo ganó su primer título de Campeón de España tras moto en Tortosa, don Ramón le acompañó en su viaje de regreso triunfal a Mallorca, a su Ciudad: Felanitx.

D. Ramón Torres en sus años mozos.

Don Ramón Torres Casanovas falleció a finales del pasado mes de Septiembre llevándose con él un gran cargamento, la gran historia del ciclismo español. Muchos días de gloria, de desesperación, abrazos e insultos, muchísimas veces rascándose los bolsillos, buscando patrocinadores y amigos de su "Volta" a Catalunya que él, con su tesonería y gran dosis de voluntad, consiguió que tuviese continuidad y así fue como se le dedicó un homenaje nacional cuando "su volta" cumplía, nada menos, que las Bodas de Oro... y don Ramón nos dejó con más de 60 años de fomentar por doquier este deporte que tantos días de gloria ha dado a España entera.

Esta es la aportación que hacemos desde esta Atalaya de la revista "Artá" a quien tanto hizo por este deporte.

Descansa en Paz, querido amigo y maestro.

MALLORCA, ARA (1983)

Jo l'he vista ferida a Mallorca,
l'he sentida a Mallorca, sagnant.
L'he vista esmunyida...

esgotada...

donant.

el darrer degotim de saba
que li xuclen els homes, cantant.

L'he vista ferida, cremada.
De les valls profundes
fins als cims més alts.
Alzines i pins...

mates i fenàs.

Les fonts ja no ragen
i l'aigua ja és sal.

Maleits els fills que venen sa mare
per viure millor

sols els moments d'ara
sens pensar en l'avior.

L'hem venuda, l'illa,
n'hem fet el cabdal
i ens falta la terra, ens falta l'espai
i l'aire i el bosc.

Per què esser més rics
si tenim més poc?

On són les cantúries, Oh Mallorca meva! ?
On són els estels? On el bosc ombrívol?
On la bonhomia d'un mallorquí sa?
Tot, tot quant tenies,

quant era a ca teva,
és fuit cap a mar!

Vaja un ramellet de nines guapes! Ja ho va dir el poeta, que per Artà les nines de cintura de gerricó eren polides com una sortida de sol d'estiu. Garridetes, i quants d'anys fa? No tingueu por, no ho direm, que no debades sabem que per sa dona no hi ha edat. Mirau quins ulls! Per tots hi guaita la il·lusió per una vida estrenada de nou i que es vol fruit amb tota la intensitat que la sort permeti. I tornam a remirar... Guapes! Ja ho diu sa cançó: "No importa anar a Ciutat, per trobar dones toreres. Per Artà ses artaneres, duen es monyo estufat".

Posau-hi esment, començant per darrere, i de l'esquerra a la dreta: aquest ramellet de gessamí són:

Catalina Sua, casada amb en Rafel Butigueta, Na Maria Cirera, Na Catalina Femenies, Na Maria de Son Pastor, N'Antonia Barraca, Na Margalida Caneta, esposa d'en Salord, i N'Antònia Manxa.

A sa segona filera, N'Antonia Nyeca, Na Maria Melona, Na Margalida Marina, Na Rosa i Na Margalida Manzano, Na Magdalena Barraca, ben grassona ella, Na Margalida Cendra i Na Catalina Regalada.

Assegudes a sa tercera filera, Na Joana M.ª Barraca, Na Cati Ayala (Virella) Na Margalida de Son Fortè Nou, Na Jerònia Ranxera, Na Margalida Terres (filla de l'amo En Toni i aquella americana que havia nom Andrea) i Na Maria de Son Sureda.

I enterra, N'Àfrica Ferrer, aquella cosina d'en Guillem del Dorado que, jo crec que li deien Anta Ferrer, casada per Barcelona i germana de Na Meli, que viu per Cala D'Or. Na Maria Genovard (sa Tieta d'Artà balla i canta), Na Maria Angela de Xiclari, Na Bàrbara d'es Forn Nou i Na Maria de Ca'n Vicens d'es Casino. Es lloc, es pati vell de la Caritat.

Déu vos guard, ninetes d'aquell temps, matrones ara de la nostra vila, que, com dèiem més amunt, si de qualque cosa pot presumir, és de dones guapes i de ca seva.

SES FRAGATES (CALA BONA)

LA ULTIMA EXPOSICION DE PERE PUJOL

El pintor Vives ha tenido el valor de plantar en el centro de una zona turística por excelencia, ocupada masivamente en los placeres del sol i "Major-que la nuit" una galería de arte, quizá

para demostrar a estos cuasi mochileros, que Mallorca es algo más que sol y playa.

Había que verlos boquiabiertos ante la belleza de esta última exposición, en la que Pere Pujol, dueño de todos los resortes expresivos, plasma en figuras solitarias o conjuntos historiados, la Mallorca auténtica que fue y que ya nunca retornará.

Esta exposición reunía dos alicientes más: las bellas palabras escritas por Josep Melià en el programa catálogo, y las pronunciadas por un presentador de lujo en esta ocasión; Gaspar Sabater.

Gaspar conocía sólo de oídas a Pujol. Había visto sí, alguna exposición muy de pasada, como la efectuada hace unos años en Palma, en la Bearn del malogrado Llabrés.

Gaspar Sabater quedó gratamente impresionado. Sus palabras expresaban la opinión de quien, por entender, sabía que lo que allí se contemplaba no es corriente en las exposiciones al uso.

En esta exposición se presentaba el

busto del doctor Don Rafael Servera que tanta consideración tenía entre sus vecinos. El busto efectuado sobre una fotografía, ya que el doctor jamás pudo posar para Pere, ha quedado de un parecido total.

Días después se inauguró el monumento que perpetuará la figura del Dr. Servera entre sus paisanos, a la par que dará noticia de la maestría en el arte de la escultura de Pere Pujol.

PEDRO BONNIN AGUILO En Perico Guixó (es xofer)

Molt abans que existissin es motors d'explosió, ja traguaven, amb un cavallet i un carretó de luxe, gent cap a Manacor, massa important per anar amb sa diligència, per agafar es tren cap a Ciutat. Aquests viatges costaven un duro.

Es tren arribà a Artà pels voltants del any 1921. Ell havia nascut amb el segle. Ara tendria es vuitanta-tres.

En Perico Guixó és un personatge ben digne de figurar dins sa galeria de tipos que Artà ha congriat. Popular, rioler, i bona persona.

Amo d'un cavallet, en Gallito, que li guanyava totes ses carreres i sempre havia de donar avantatge. I això que en Simó Rai el duia a peu i el tornava així mateix es dies de cursa, a Manacor.

Va arribar a tenir tota una "flota" de cotxes que començaren amb aquell Xevrolet nou de trinca, duit d'Amèrica, comprat en es garatge Bisquerra que estava en es carrer d'ets Oms, i del que en va pagar set mil cinc-cents pessetes.

En aquesta "flota" se feren "chaufers" homes com en Salvador Marín; en Toni Butigueta; en Pep Pipo, casat amb una Figuereta; un cunyat d'en Jaume Aloi (Gallet), casat amb una Juana; en Pulit, crec que li deien; en Toni Seu...

Punyemes i que en tenia de por en Toni Seu en temps d'es desembarc quan hi havia viatges i es sentien bronzir ses bombes!

En Perico Guixó era taxista, quan per a esser-ho es necessitava aquest punt d'humanitat per entendre i compartir es problemes d'es teus clients. Des qui es mareja fins a's qui ho ha jugat tot a una carta, ha perdut i té més ganes de tirar-se dins un pou que de comparèixer a ca seva.

Anar a Ciutat en aquell temps costava setanta pesetes, i vint a Manacor.

Tenia molt poques "panes". No debades es seu carnet era es 76 de totes ses Balears, i es seus cotxes, a més de nets i brillants, estaven ben cuidats de motor.

Sobre tot quan es decidí a comprar aquell primer Hispano Suiza que hi va haver dins Artà i un d'es primers de Mallorca. Va esser una bomba.

Va anar a dur-lo de Barcelona amb D. Rafel Quintín, i li costà, escoltau-ho bé: Vint-i-cinc mil pessetes. Vint-i-cinc mil pessetes d'aquell temps. Un parell de milions d'ara.

—Què estàs bé d'es cap, Perico? —li digué es senyor d'ets Olors.

—Per què ho diu, don Pedro?

—I que no saps què has fet? Com les pagaràs a n'aquestes vint-i-cinc mil pessetes?

—Com aquell qui digués "sa Torre no les val".

—Fent feina... Ja veurem!

—Bé, si necessites res, ja ho diràs.

—Feina, —va dir en Perico.

I en va fer de feina, perquè ell ja havia intuït que a aquell incipient turisme que visitava Mallorca, anglesos acomodats, no li aniria bé viatjar en automòbils que s'encalentsissin p'es Coll de Sóller o ses voltes de Lluc.

Ets automòbils corrents s'havien d'aturar tres o quatre vegades a posar aigo.

Ell, amb s'Hispano Suiza, pujava com un llamp, i això que duia set o vuit persones perquè tenia uns "transportins".

De Palma, d'es Gran Hotel i altres bandes, l'enviaven a demanar. Cobrava es viatge Artà-Ciutat i es que feia amb sos estrangers.

I gent a n'es "toros", a ses carreres de cavalls, tant a Ciutat com a Inca; a ses revistes i a sa sarsuela.

Tot lo que es referia a espectacles li agradava molt. En pasava de gust de dur'hi gent.

En so Moviment li requisaren es cotxe i li tornaren fet una xatarra. Però ell ja duia força i en comprà d'altres. A vegades anava pel seu compte amb en Toni Rai de Na Catalina Molla a veure teatre. S'hospedaven a ca Ses Franceses en es carrer de Sant Bartomeu. En Borràs, en Morano, en Tallaví, en Vilches, en Vico i don Ricardo Calvo eren es seus ídols. I més tard en Guitart, en Rivelles, i na María Fernanda Ladrón de Guevara, na Xirgu, etc., etc., eren idolatrats p'es dos grans afeccionats.

Li agradava viure bé. S'havia casat amb Na Maria Mengola, que morí del primer part. Després es tornà a casar amb Na Rosa Mosca, filla d'en Pepito, aquell que feia sa xocolata i es confits de per a Setmana Santa inoblidablement deliciosos.

I riure..., li agradava riure.

Com aquella vegada que amb en Joan Mosca anaren a passar una nit en es Gran Hotel. En Mosca estava astorat. Quan veia aquells miralls, aquelles estores, aquells quadres i aquelles cortines...

—Perico, què mos costarà aqueixa dormida?

—Dorm! Joan. Encara es fosc.

—Aixeca't i anem a pagar!

A s'hora oportuna s'aixequen i van cap a consergeria.

—Què devem? —diu en Perico.

—Un duro.

—Reputes! —contesta en Mosca com un pinyol de cirera, —si jo hagués sabut que sols mos costaria un duro, hagués dormit millor. No he aclucat un ull de tota sa nit, sols de pensar què costaria. Reputes dic! , que me sap de greu no haver aprofitat per a dormir ben a pler.

I en Perico, bones rialles.

Com aquella altra vegada que, passant amb don Rafel Quintín, trobaren es capellà Ranxer que pintava persianes amb un baverot negre tot ple de pintura verda.

—Anem, don Paco.

—No puc.

—Anem. Farem una volta i tornarem prest.

Don Paco puja, i en Perico posa sa directa cap a Palma.

—A on me duis? —deia don Paco amb una bona cridòria.

I arribaren a davant es Líric.

—Baixem a prendre un cafè a Ca S'Andritxol.

—A la Vila m'heu de dur, fariseus. Vos pareix que puc davallar tan brut com vaig? Figurai-vos que me vés el bisbe? O es vicari general? Que no vos teme que duis un ministre de Déu?

I el deixaren perorant sense davallar d'es cotxe, que estava damunt sa via d'es tramvia.

No estigueren molt a comparèixer-ne un parell i, ding dong, bones campanades per a advertir que es cotxe els feia nosa. Campanada ve i campanada va, i don Paco perorant, més encès que un llucet, i ells dos ben divertits veient la feta de dins Ca S'Andritxol.

Féu feina fins a's dia abans de morir-se. Avui queda sa seva saga i es cotxe d'en Perico i en Pep Guixó fan viatges a qualsevol hora i a qualsevol part de s'illa. Déu el tengui.

S. G.

EL COL·LEGI MURCIÀ
FOT EL FUTBOL MALLORQUÍ

Vaja quina altre porcada m'hos ha tornat fer en Pep Plaza, igual que s'altre vegada entre Poblense i Granada, m'hos han fet cuarot i massa.

Envià un arbitre foraster, "murciano", per mes senyas, (supos que prebebertè) que per no tenir, no t'è ni sang a ses sevas venes.

(Com "murciano", era també, aquell que per l'any passat 'ribà a Sa Pobla mitg gat i els hi deixà es gran mardè abans de sortir cagat.

I ara, diumenge passat, aquest altre carcamal, des que jo mai m'he explicat com en Plaza l'hi ha posat sagell d'Internacional.

I es que bufant es siurell aquests murcians del Segura pareix que no tenen cura: S'he els hi afluixa es budell i es posa sa cara dura.

I mem si ara no callam! i a n'els senyors Plaza i Porta els mallorquins l'his cridam: No ens envieu més murcians que n'hi ha massa a Mallorca.

DEL SANT PERE

Entre los nuevos profesores que se han incorporado a nuestro Instituto al iniciarse las clases del presente curso académico, figura el Licenciado en Filología Clásica y Catedrático de Latín Don Juan Pellicer Flaquer. Don Juan Pellicer estuvo ya en su juventud entre nosotros, ejerciendo, a finales de los años cincuenta y principios de los sesenta, su magisterio de profesor de Latín en aquel Colegio de Bachillerato del Centro Social creado por don Mateo Galmés. En los años que vivió en Artá, Don Juan Pellicer se granjeó la estima de los sectores juveniles con los cuales convivió y de aquellos que fueron sus alumnos, quienes guardan de su persona y de su labor docente un gratísimo recuerdo. Al incorporarse ahora como Catedrático a nuestro Instituto queremos darle nuestra bienvenida, con el deseo de que este reencuentro con nuestro pueblo, que es como si fuera el suyo, marque la reanudación —por muchos años— de su positiva y estimable labor de aquellos tiempos. ¡Bienvenido a casa, Don Joan!

La proposta que presentaren conjuntament els Grups P. S. O. E. i els Independents per a la contractació del tècnic o tècnica responsable del Servei Municipal d'Orientació Educativa no fou aprovada. Na Quica havia alçat es vol, i en volien dur una altra. Segurament emprant el mateix sistema. Davant es resultats donats per Na Quica, més val així, si havia de succeir el mateix.

En el cementeri de Sa Colònia hi volen posar energia solar per a la instal·lació elèctrica. Tot el que es faci per donar comoditats al cementeri és bo. Tots hi hem d'anar.

A la fi pareix que legalitzaran l'escorxador (Es matadero) i ja s'ha encarregat el projecte per a fer-ho. Na Bel i en Miquel Guixó estaran contents.

El col·legi d'EGB va envant. L'Ajuntament s'ha compromès a no cobrar arbitris per a la seva construcció. Meam si és ver, i acabam amb la vergonya que tenim dins el poble amb aquesta qüestió.

"Artà balla i canta" a La Beata. Esclafits i castanyetes a La Beata. Els dimonis d'En Pere Pujol a La Beata. Artà quedarà buit.

Aquest Ajuntament nostre s'hi hauria de mirar a l'hora de donar subvencions. Es que en Ramon Ginart, amb la feina que fa ensenyant a ballar a la joventut, no en mereix una de subvenció?

En Sarasate aixecarà la Mare-de-Déu de la Pau un dia d'aquests. El podeu veure amb ses ales d'es colom. Amb aquesta, en Joan s'acaba de consagrar. Quasi res, tenir una Mare-de-Déu damunt La Bonanova.

Creim que és bo que dins Artà hi hagi una hípica. El que no està bé es que la facin pagar a tots els artanencs aprofitant la petició d'un regidor que passa factura. Si volen un hipòdrom, que facin una societat i el construesquin o l'arrendin, i l'Ajuntament, si ho troba, que els passi una subvenció. Per aquestes cinc-centes, tornam a repetir, heu de fer una pista de bicicletes, perquè són molts més ets aficionats. Estam?

I sobre tot si s'ha tengut cara per a negar una subvenció a una publicació independent d'informació local, perquè critica allò que es fa —criticar, heu d'anar alerta donant lo d'es poble fent parts i quarts.

Aquí teniu sa taula d'es dinar d'en Barbón. Era ver o no que n'hi ha de tot pelatge. I no se barallà ningú. Es a dir, se barallaren amb sos plats d'arròs i es lenguado meniere, que foren destrossats sense cap contemplació.

NUESTRO DEPORTE HIPICO

Creo interesante hacer un repaso sobre este deporte porque, incluso los propios caballistas, ignoran la cantidad de productos que tenemos entre nosotros.

En competición tenemos once: Aronita P., Bellino L., Campechano, Baire D'Abril, Cadalso Royal, E. Marisol, Estivalia, Estelrrica, Elaro J. B., Ven II, e Idole Lavitoise.

Entre ellos, contamos con dos productos de segunda categoría. Sabiendo que las categorías son diez, podemos imaginarnos la clase de estas dos yeguas.

Cabe recordar también que Aronita P fue campeona el año pasado, en Palma, del kilómetro lanzado, y este año lo ha sido en Manacor y 2.ª en Palma, mejorando su velocidad en 6 décimas.

Por otra parte, diremos que los productos nacidos este año han sido quince, y el número total de caballos de carreras son cincuenta y seis, más unos cuantos de silla, si bien muchos de ellos tienen dos funciones: la de correr o cría y la de trabajos en el campo.

Todo esto, y los aficionados que acuden al hipódromo, demuestra la gran afición que reina entre nosotros, que se multiplicará si se siguen haciendo carreras de vez en cuando.

Por último, recordaremos los vencedores del día de la Feria. Son: 1.ª carrera E. Marino. 2.ª carrera Navarritos. 3.ª carrera C. Unita. 4.ª carrera Estelrrica. 5.ª carrera Estivalia. 6.ª carrera Carrera de Mulos. 7.ª carrera Magno. 8.ª carrera Bellino L.

12/80

Equipo juvenil del C. D. Artà.

FUTBOL

TERCERA DIVISION

Regular la campaña que está realizando el primer equipo artanense en tercera división, ya que se encuentra sin positivos ni negativos después de las primeras cinco jornadas. Si tenemos en cuenta los equipos que le han tocado en suerte, podremos observar la regularidad del equipo.

Se empató en "Ses Pesqueres" con el Portmany que demostró ser un señor equipo. Se recuperó el positivo en Porto Cristo, donde se jugó inteligentemente, causando muy buena impresión, mandando en el campo y sin acompañar la suerte, ya que los dos puntos tenían que venir hacia Artà.

La visita efectuada a Inca para contender con el Constancia sirvió para ver nuevamente un gran partido, aunque perdiera el Artà por tres a cero. Le plantó cara al líder, al que desorientó en varios momentos del encuentro, mereciendo tener algo más de suerte, ya que lo acontecido sobre el terreno de juego no se refleja en el resultado.

Con el Margaritense llegó la primera victoria, si bien por la mínima. Muy difícil le resultó doblegar a los de Santa Margarita. Esta vez el Artà ganó pasando muchos apuros.

El último partido jugado en Muro erigió en protagonista al colegiado de turno, que la tomó con el Artà descaradamente. Una gran primera parte, hasta el minuto cuarenta, en el que fuimos obsequiados por el de negro con un inexistente penalti, y acabó con el Artà. En la segunda parte, volvía a verse buen fútbol, atacando el Muro y contragolpeando el Artà, poniéndoles a los mureros las cosas muy difíciles. Nueva decisión del colegiado, perjudicial para los artanenses, al mandarles a Ramón a las casetas, privándoles de un mejor resultado.

OTROS EQUIPOS

El que más destaca es el JUVENIL, con dos partidos jugados y este resultado: Artà, 10 - Bujer, 0; Consell, 0 - Artà, 7. A la vista de los resultados, sobran comentarios. En cuanto a los Infantiles, aún no han saboreado las mieles de la victoria.

Hay que señalar que han jugado con los gallitos del Grupo y, si lo siguen haciendo como hasta ahora, a no dudar llegarán las victorias.

Los Alevines, un partido, una victoria: frente al Santanyí, 4 goles a uno. J. M.

DEMOGRÀFIQUES

NACIMIENTOS

Día 13 de septiembre. David Cantó Gil. Hijo de Juan y de Maria. Son Servera, 57.

Día 10 de septiembre. José-Miguel Bonnín Mayol. Hijo de Pedro y de Margarita. C/. Figueral, 25.

Día 26. Antoni Ginard Sureda. Hijo de Jerónimo y Ana-María. C/. Ciutat, 30.

Día 22. Ana García Donoso. Hija de Manuel y de Carmen. C/. Sorteta.

MATRIMONIOS

Día 10 de septiembre. Juan Mascaró Soler con María-Isabel Sancho Orell.

Día 17. Miguel Esteva Bauzá con Catalina-Natividad Ginard Esteva.

Día 18. Juan Nicolau Sureda con María-Isabel Vázquez Ortega.

DEFUNCIONES

Día 4 de septiembre. Apolonia Lliteras Sansó. C/. Pontarró, 32.

Día 5. Juana-Ana Ferrer Rosselló. Pou Nou, 11.

Día 18. Pedro Iturbide Guallar. Pou Nou, 13.

Día 27. Bartolomé Pascual Pascual. Perras, 96.

Día 29. Catalina Cantó Barceló. C/. Pep Not, 20.